

ఈ క్రింది పరిచిత గద్యాంశమును చదివి, అడిగిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం ఎంచుకుని రాయండి. 5 X 1 = 5

కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రి గారు సంస్కృతాంధ్ర భాషల్లో, కావ్య వ్యాకరణ శాస్త్రాల్లో ఉద్బంధ పండితులు. సంస్కృతంలో బిల్వణ మహాకవి రాసిన విక్రమాంకదేవ చరిత్రమనే ప్రౌఢ కావ్యాన్ని తెలుగులో ఇంకా ప్రౌఢంగా అనువదించినారు. దాన్ని వారు తమ జీవిత కాలంలో మొత్తం అచ్చు వేసినట్లు లేరు. అక్కడక్కడా కొన్ని అచ్చయిన పద్యాలూ కనిపిస్తాయి. బిల్వణ మహాకవిదే అయినా కర్ణ సుందరి అనే నాటకాన్ని అనువదించి ప్రచురించుకున్నారు. వారి విక్రమాంకదేవ చరిత్ర అచ్చు కాకున్నా రాతప్రతి మీదనే చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులు మొదలుకొని ఆనాటి మహాపండితులు ప్రశంస పూర్వకమైన అభిప్రాయాలను సామల సదాశివగారు చదివారు. కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రి గారు ఆంధ్ర బిల్వణ బిరుదాంకితులు.

సదాశివ గారు వారి దగ్గర శిష్యరికం చేయలేదు. కానీ ఒక్కొక్కప్పుడు వారి సన్నిధానంలో కూర్చుండి, తరచుగా జాబులు రాస్తూ అనేక సాహిత్య విషయాలు తెలుసుకున్నారు. కాబట్టి కప్పగంతుల వారిని సామల సదాశివగారు గురు స్థానీయులుగా భావించారు.

ప్రశ్నలు :

22. విక్రమాంకదేవ చరిత్రను సంస్కృతమున రచించిన కవి ఎవరు ?
అ) కాళిదాసు ఆ) నన్నెచోడుడు ఇ) బిల్వణుడు ఈ) భారవి
23. కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రి గారు అనువదించిన నాటకం ఏది?
అ) శాకుంతలా దువ్యంతము ఆ) కర్ణసుందరి
ఇ) గయోపాఖ్యానం ఈ) పైవేవీకాదు
24. కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రి గారి బిరుదు ఏది?
అ) ఆంధ్ర కేసరి ఆ) ఆంధ్ర బిల్వణ ఇ) కవికోకిల ఈ) కవిసార్వభౌమ
25. విక్రమాంకదేవచరిత్ర రాత ప్రతి పైన ఎవరి అభిప్రాయాలు రాయబడినవి ?
అ) చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం గారు మొదలైనవారు ఆ) శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు మొదలైనవారు
ఇ) తిరుమల రామచంద్రరావు గారు మొదలైనవారు ఈ) సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారు మొదలైనవారు
26. సామల సదాశివగారు ఎవరిని గురు స్థానీయులుగా భావించారు ?
అ) బిల్వణ గారిని ఆ) లక్ష్మీ నరసింహం గారిని
ఇ) సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారిని ఈ) వేలూరి శివరామయ్య గారిని

ఈ క్రింద ఇవ్వబడిన రెండు పద్యాంశములలో నుండి ఒక దానిని స్వీకరించి జవాబులు రాయాలి. 5 X 1 = 5

- i) ఈ క్రింది పరిచిత పద్యము చదివి, అర్థం చేసుకుని, దాని దిగువ ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులు గుర్తించి రాయండి.

నిరయంబైన, నిబంధమైన, ధరణీ నిర్మూలనంబైన, దు
ర్మరణంబైన, గులాంతమైన నిజమున్ రానిమ్ము, కానిమ్ము, పో
హరుడైనన్, హరియైన నీరజభవుం డభ్యాగతుండైన నౌ
దిరుగన్ నేరదు నాదు జిహ్వా, వినుమా! ధీవర్య! వేయేటికిన్?

ప్రశ్నలు :

27. ఈ పద్యం ఏ గ్రంథంలో నుండి స్వీకరింపబడినది ?
 అ) దానశీలము ఆ) శ్రీ మహాభారతం ఇ) శ్రీమత్ భాగవతం ఈ) వాల్మీకి రామాయణం
28. ఈ పద్యంలో “ధీవర్య”! అనే పదం ఎవరిని సంబోధిస్తున్నది ?
 అ) శుక్రాచార్యుడు ఆ) బలి చక్రవర్తి ఇ) వింధ్యావళి ఈ) వామనుడు
29. “నీరజ భవుండు” ఏ సమాసము?
 అ) ద్వంద్వ సమాసము ఆ) రూపక సమాసము ఇ) ద్విగు సమాసము ఈ) బహువ్రీహి సమాసము
30. “నిరయము” అనే పదానికి అర్థమేమిటి?
 అ) కైలాసము ఆ) వైకుంఠము ఇ) నరకం ఈ) స్వర్గ లోకము
31. అభ్యాగతుండు పదం ఏ సంధికి చెందినది?
 అ) గుణ సంధి ఆ) యణాదేశ సంధి ఇ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఈ) వృద్ధి సంధి

ii) ఈ క్రింది పరిచిత కవితా పంక్తులను చదివి, అర్థం చేసుకుని, దాని దిగువ ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులు గుర్తించి రాయండి.

నగరంలో అన్ని పక్కలా
 సారించాలి మన చూపులు
 మహానగరాల రోడ్లకి
 మరణం నాలుగు వైపులు
 నగరం మహావృక్షం మీద
 ఎవరికి వారే ఏకాకి
 నగరం అర్థం కాని రసాయనశాల
 నగరం చిక్కు వీడని పద్యవ్యూహం.

ప్రశ్నలు :

32. ఈ కవితలో అన్ని పక్కలా ఎందుకు చూపులు సారించాలి ?
 అ) ప్రమాదంలో పడడానికి ఆ) ప్రమాదాలు తప్పించుకోవడానికి
 ఇ) ప్రమాదాలు జరగడానికి ఈ) బ్రతకడానికి
33. మరణం నాలుగు వైపులు అని కవి అనడంలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటి ?
 అ) మరణం ఏ దిక్కునైనా రావచ్చు. ఆ) మరణం పై నుండి రావచ్చు.
 ఇ) మరణం తూర్పు దిక్కున రావచ్చు. ఈ) జననం ఏ దిక్కునైనా రావచ్చు.
34. ఈ కవితలో కవి నగరాన్ని దేనితో పోల్చాడు ?
 అ) పద్యవ్యూహం ఆ) రసాయనశాల ఇ) మహావృక్షం ఈ) పైవన్నీ
35. ఈ కవితను రచించింది ఎవరు ?
 అ) అలిశెట్టి ప్రభాకర్ ఆ) సామల సదాశివ ఇ) పాకాల యశోదా రెడ్డి ఈ) దాశరథి కృష్ణమాచార్య
36. ఈ కవిత ఎక్కడి నుండి తీసుకోబడింది ?
 అ) నగర జీవితం ఆ) సిటీ లైఫ్ ఇ) పల్లె జీవనం ఈ) హైదరాబాద్ డైరీ

ఈ క్రింది పరిచిత గద్యాంశములను చదివి, అడిగిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం ఎంచుకుని రాయండి.

1. డా॥ సామల సదాశివ కుంరంభీం ఆసిఫాబాద్ జిల్లాలో భాగమైన దహెగామ్ మండలం తెనుగుపల్లెలో జన్మించాడు. సంస్కృతం, హిందీ, ఆంగ్లం, ఉర్దూ, ఫార్సీ, మరాఠీ భాషల్లో ఈయన పండితుడు. ఉర్దూ, ఫార్సీ, హిందీ, మరాఠీ కవుల రచయితల సాహిత్యాన్ని ఈయన తెలుగులోకి అనువాదం చేశాడు.

ఉర్దూ సాహిత్య చరిత్ర, అష్టద్ రుబాయాలు, మలయమారుతాలు, యాది, సంగీత శిఖరాలు మొదలైనవి ఇతని రచనలు. 'అష్టద్ రుబాయాలు' అనువాదానికి 1964లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంచే ఉత్తమ అనువాద రచనా పురస్కారం, 'స్వరలయలు' గ్రంథానికి 2011లో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు లభించింది. కాకతీయ, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాలు గౌరవ డాక్టరేట్తో సత్కరించాయి. సదాశివను హిందుస్థానీ - కర్ణాటక సంగీతానికి సాంస్కృతిక వారధిగా విద్వాంసులు గుర్తించారు. సహృదయ విమర్శకుడైన ఇతని రచనల్లో భాష సహజ సుందరంగా, సరళంగా ముచ్చట్లు రూపంలో మనసుకు హత్తుకుపోయేటట్లు ఉంటుంది.

ప్రశ్నలు :

22. డా॥ సామల సదాశివ జన్మించిన తెనుగుపల్లె ఏ మండలంలో ఉంది ? ☐
- అ) దహెగామ్ ఆ) కుంరంభీం ఇ) ఆసిఫాబాద్ ఈ) తెనుగుపల్లె
23. డా॥ సామల సదాశివ ఏయే భాషలలో పండితుడు ? ☐
- అ) సంస్కృతం, హిందీ ఆ) ఆంగ్లం, ఉర్దూ ఇ) ఫార్సీ, మరాఠీ ఈ) పైవన్నీ
24. డా॥ సామల వారి ఏ రచనకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంచే ఉత్తమ అనువాద రచనా పురస్కారం లభించింది ? ☐
- అ) యాది ఆ) అష్టద్ రుబాయాలు ఇ) సంగీత శిఖరాలు ఈ) అన్నీ
25. డా॥ సదాశివ గారి ఏ రచనకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు లభించింది ? ☐
- అ) ఉర్దూ సాహిత్య చరిత్ర ఆ) మలయమారుతాలు ఇ) స్వరలయలు ఈ) యాది
26. ఏయే విశ్వవిద్యాలయాలు డా॥ సామల సదాశివ గారిని గౌరవ డాక్టరేట్తో సత్కరించాయి ? ☐
- అ) ఆంధ్ర ఆ) ఉస్మానియా ఇ) కాకతీయ, తెలుగు ఈ) సెంట్రల్

2. కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రి గారు సంస్కృతాంధ్ర భాషల్లో, కావ్య వ్యాకరణ శాస్త్రాల్లో ఉద్బంధ పండితులు. సంస్కృతంలో బిల్వణ మహాకవి రాసిన విక్రమాంకదేవ చరిత్రమనే ప్రౌఢ కావ్యాన్ని తెలుగులో ఇంకా ప్రౌఢంగా అనువదించినారు, దాన్ని వారు తమ జీవిత కాలంలో మొత్తం అచ్చు వేసినట్లు లేరు. అక్కడక్కడా కొన్ని అచ్చయిన పద్యాలూ కనిపిస్తాయి. బిల్వణ మహాకవిదే అయినా కర్ణ సుందరి అనే నాటకాన్ని అనువదించి ప్రచురించుకున్నారు. వారి విక్రమాంకదేవ చరిత్ర అచ్చు కాకున్నా రాత ప్రతి మీదనే చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులు మొదలుకొని ఆనాటి మహాపండితులు ప్రశంసా పూర్వమైన అభిప్రాయాలను సామల సదాశివగారు చదివారు. కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రిగారు ఆంధ్ర బిల్వణ బిరుదాంకితులు.

సదాశివ గారు వారి దగ్గర శిష్యరికం చేయలేదు. కానీ ఒక్కొక్కప్పుడు వారి సన్నిధానంలో కూర్చుండి, తరచుగా జాబులు రాస్తూనే సాహిత్య విషయాలు తెలుసుకున్నారు. కాబట్టి కప్పగంతుల వారిని సామల సదాశివ గారు గురు స్థానీయులుగా భావించారు.

()

- ☐

- ()

- ()

- ()

- ()

- ()

- ()

- ()

- ()

- అ) చోటు, పుణ్యస్థానం ఆ) భూమి ఇ) శరీరం ఈ) అన్నీ

4. మహబూబ్ నగర్ వాళ్ల భాష తెలుగుతనం కలిగి వుంటుంది. సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారిది కూడా మహబూబ్ నగర్ జిల్లానే. వారి రాతలోనూ, మాటలోనూ మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ప్రాంతీయత కనిపించేది. రెడ్డి గారి స్వగ్రామం నీళ్లు లేని ఇటిక్యాలపాడు. ఒకప్పుడు నిజాం రాజ్యంలోని రాయచూర్ జిల్లాకు చెందినదే. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలేర్పడినప్పుడు రాయచూర్ జిల్లాలో కొంతభాగం కర్ణాటకలో చేరిపోయింది. కొంతభాగం మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కలిసిపోయింది. ఇటిక్యాలపాడు, అలంపూర్ నేడు మహబూబ్ నగర్ లో వున్న ఒకప్పుడు రాయచూర్ జిల్లాలోనివే. అలంపూర్ బ్రహ్మేశ్వరాలయాన్ని వునరుద్ధరించే కార్యక్రమంలో చురుకుగా పాల్గొన్న గడియారం రామకృష్ణ శర్మ గారు మంచి పండితులు. పరిశోధకులు, పత్రికా నిర్వాహకులు. హైదరాబాదులో ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు యేర్పడటానికి కారకులైన కొందరు ముఖ్యుల్లో గడియారం వారొకరు. వారూ నాకు అనేక విషయాలు తెలియజేసినారు కాబట్టి నాకు గురుస్థానీయులే.

ప్రశ్నలు :

22. ఏ ప్రాంతం వాళ్ల భాష తెలుగుతనం కలిగి ఉంటుంది ? ☐
- అ) రాయచూర్ ఆ) నల్గొండ ఇ) ఖమ్మం ఈ) మహబూబ్ నగర్
23. ఎవరి రాతలోనూ, మాటలోనూ మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ప్రాంతీయత కనిపించేది. ☐
- అ) సదాశివ ఆ) కమల ఇ) ప్రతాపరెడ్డి ఈ) రామకృష్ణ శర్మ
24. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలేర్పడినప్పుడు ఏ జిల్లాలో కొంత భాగం కర్ణాటకలో చేరిపోయింది ? ☐
- అ) నల్గొండ ఆ) రాయచూర్ ఇ) మహబూబ్ నగర్ ఈ) ఖమ్మం
25. గడియారం రామకృష్ణ శర్మ గారి ప్రత్యేకతలు ? ☐
- అ) పండితులు ఆ) పరిశోధకులు ఇ) పత్రికా నిర్వాహకులు ఈ) అన్నీ
26. అలంపూర్ లోని ఆలయం పేరు ? ☐
- అ) బ్రహ్మేశ్వరాలయం ఆ) శివాలయం ఇ) విష్ణ్వాలయం ఈ) దుర్గాలయం

5. సదాశివ తెలుగులోను, ఉర్దూలోను ఎందరెందరి దగ్గర ఏమేమి నేర్చుకున్నాడో అదంతా రాయాలంటే ఒక వుస్తకమవుతుంది. ఇక్కడ సదాశివ రాస్తున్నది ప్రాంతీయ భాష పలుకుబడి గురించి. పలుకుబడి, నుడికారం, జాతీయాలు అనే వాటికి ఉర్దూలో చాలా ప్రాముఖ్యం వున్నది వాటిని రోజ్ మర్రా, మొహావిరా అంటారు. వరంగల్లు తెలుగును టక్కాలీ తెలుగు అనవచ్చు. దిల్లీ ఉర్దూను టక్కాలీ ఉర్దూ అంటారు. టక్కాలా అంటే టంకసాల. టంకసాలలో తయారయే నాణేలకే విలువ. ఇతరులెవరైనా తయారుచేస్తే అవి నకిలీ నాణేలు. అవి చెలామణిలో లేవు. పైగా ప్రభుత్వం జప్తు చేస్తుంది.

ప్రశ్నలు :

22. ఈ పేరాలో సదాశివ దేని గురించి రాశారని తెలుస్తోంది ? ☐
- అ) ప్రాంతీయం ఆ) ప్రాంతీయ భాష
ఇ) ప్రాంతీయ భాష పలుకుబడి ఈ) ఏదీకాదు
23. తెలుగులోని వేటికి ఉర్దూలో చాలా ప్రాముఖ్యం ఉంది ? ☐
- అ) పలుకుబడి ఆ) నుడికారం ఇ) జాతీయాలు ఈ) అన్నీ
24. తెలుగులోని పలుకుబడి, నుడికారం, జాతీయాలను ఉర్దూలో ఏమంటారు ? ☐
- అ) రోజ్ మర్రా ఆ) మొహావిరా ఇ) అ & ఆ ఈ) టక్కాలి
25. వరంగల్లు తెలుగును ఏ తెలుగు అనవచ్చు ? ☐
- అ) వరంగలీ ఆ) టక్కాలీ ఇ) ఓరుగలీ ఈ) ఏకశిలా
26. ఎక్కడ తయారయే నాణేలకు విలువ ? ☐
- అ) టంకసాల ఆ) కల్తీ ఇ) నకిలీ ఈ) బ్యాంక్

పరిచిత పద్యాంశాలు

ఈ క్రింద ఇవ్వబడిన రెండు పద్యాంశములలో నుండి ఒకదానిని స్వీకరించి జవాబులు రాయాలి.

1. దానశీలము

i) ఈ క్రింది పరిచిత పద్యము చదివి, లగ్నం చేసుకొని, దాని దిగువ ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం గుర్తించి రాయండి.

1. కులమున్ రాజ్యముఁ దేజమున్ నిలుపు మీ కుఱ్ఱుండు విశ్వంభరుం
దలఁతెం బోండు త్రివిక్రమస్ఫురణవాఁడై నిండు బ్రహ్మాండముం
గలఁదే మాన్పు నొకండు? నా పలుకు లాకర్ణింపు కర్ణంబులన్
వలదీ దానము గీనముం; బనుపుమా వర్ణిన్ వదాన్యోత్తమా !

ప్రశ్నలు :

27. 'కుఱ్ఱుండు' అంటే ? (అ)
అ) పొట్టివాడు ఆ) వికృత ఆకారం ఇ) పొడవైనవాడు ఈ) లావు గలవాడు
28. 'వదాన్యోత్తమా !' ఈ సంబోధన ఎవరిని ఉద్దేశించినది ?
అ) శుక్రాచార్యుడు ఆ) బలి చక్రవర్తి ఇ) పోతన ఈ) వామనుడు
29. 'విశ్వంభరుడు' అనగా ?
అ) శివుడు ఆ) బ్రహ్మ ఇ) విష్ణువు ఈ) ఇంద్రుడు
30. ఈ పద్యంలోని మాటలు చెప్పినదెవరు ?
అ) బలిచక్రవర్తి ఆ) వామనుడు ఇ) ప్రహ్లాదుడు ఈ) శుక్రాచార్యుడు
31. ఈ పద్యం ఏ పాఠం నుండి గ్రహించబడింది ?
అ) దానశీలము ఆ) నగరగీతం ఇ) భీష్మ ఈ) వీర తెలంగాణ

2. కారే రాజులు ? రాజ్యముల్ గలుగవే ? గర్వోన్నతిం బొందరే?
వారేరీ సిరి మూట గట్టుకొని పోవంజాలిరే ? భూమిపైఁ
జేరైనం గలదే ? శిబిప్రముఖులుం బ్రీతిన్ యశఃకాములై
యారే కోర్కులు ? వారలన్ మఱచిరే యిక్కాలమున్ భార్గవా!

ప్రశ్నలు :

27. కీర్తి కోసం, సంతోషంగా అడిగిన వారి కోరికలు తీర్చిన చక్రవర్తి ఎవరు ?
అ) బలి ఆ) శిబి చక్రవర్తి ఇ) శుక్రాచార్యుడు ఈ) పోతన
28. భార్గవా ! అని సంబోధన ఎవరిని చేశారు ?
అ) బలి ఆ) పోతన ఇ) వామనుడు ఈ) శుక్రాచార్యుడు
29. 'ఇక్కాలమున్' ఇది ఏ సంధి ?
అ) త్రికసంధి ఆ) ఆప్రేడిత సంధి ఇ) వృద్ధి సంధి ఈ) ఇత్వ సంధి
30. ఈ పద్యము ఏ వృత్తానికి చెందినది ?
అ) చంపకమాల ఆ) ఉత్పలమాల ఇ) మత్తేభము ఈ) శార్దూలము

31. 'వారలన్ మఱచిరే యిక్కాలమున్ భార్గవా !' అధునిక పదనం గుర్తించండి. ()

- అ) వారిని మరచిపోయారా ఇప్పుడు భార్గవా ! ఆ) భార్గవా ! వారిని ఇప్పటికే మరచిపోయారా !
ఇ) వారిని మరచిపోవడం సబబేనా భార్గవా ! ఈ) భార్గవా ! వారిని మరచిపోవడం ఎంతవరకు సబబు ?

3. నిరయంబైన, నిబంధమైన, ధరణీ నిర్మూలనంబైన, దు
ర్మరణం బైనఁ గులాంతమైన నిజమున్ రానియు; కానియు పో;
హరుఁడైనన్, హరియైన, నీరజభవుం డభ్యాగతుండైన నొఁ;
దిరుగన్ నేరదు నాదు జిహ్వా; వినుమా ! ధీవర్య ! వేయేటికిన్?

ప్రశ్నలు :

27. ఈ పద్యం ఏ గ్రంథంలో నుండి స్వీకరింపబడినది ? ()
అ) దానశీలము ఆ) శ్రీమహాభారతం ఇ) శ్రీమత్ భాగవతం ఈ) వాల్మీకి రామాయణం
28. ఈ పద్యంలో "ధీవర్య !" అనే పదం ఎవరిని సంబోధిస్తున్నది ? ()
అ) శుక్రాచార్యుడు ఆ) బలి చక్రవర్తి ఇ) వింధ్యావళి ఈ) వామనుడు
29. "నీరజ భవుండు" ఏ సమాసము ? ()
అ) ద్వంద్వ సమాసము ఆ) రూపక సమాసము ఇ) ద్విగు సమాసము ఈ) బహుప్రీహి సమాసము
30. "నిరయము" అనే పదానికి అర్థమేమిటి ? ()
అ) కైలాసము ఆ) వైకుంఠము ఇ) నరకం ఈ) స్వర్గలోకము
31. అభ్యాగతుండు పదం ఏ సంధికి చెందినది ? ()
అ) గుణ సంధి ఆ) యణాదేశ సంధి ఇ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఈ) వృద్ధి సంధి

4. 'విప్రాయ ప్రకటప్రతాయ భవతే విష్ణుస్వరూపాయ వే
ద ప్రామాణ్యవిదే త్రిపాదధరణీం దాస్యామి' యంచుం గ్రియా
క్షీ ప్రుండై దనుజేశ్వరుండు వదుగుం జేసాఁచి పూజించి 'బ్ర
హ్మ ప్రీత'మ్యని ధారవోసె భవనం బాశ్చర్యముం బొందఁగన్.

ప్రశ్నలు :

27. బలి వామనునికి ఎన్ని అడుగులు దానం చేశాడు ? ()
అ) 2 ఆ) 4 ఇ) 3 ఈ) 5
28. 'ప్రకట ప్రతాయ' అని ఎవరిని ఉద్దేశించింది ? ()
అ) బలి ఆ) వామనుడు ఇ) శుక్రాచార్యుడు ఈ) విష్ణువు
29. ఈ పద్యంలో 'బలి'ని తెలిపే పదం ఏది ? ()
అ) దనుజేశ్వరుండు ఆ) క్షీప్రుండు ఇ) బ్రహ్మ ఈ) భవతే
30. 'ధారవోసె' లోని సంధిని గుర్తించండి. ()
అ) సరళాదేశ సంధి ఆ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఇ) గసడదవాదేశ సంధి ఈ) గుణసంధి
31. శార్దూల పద్యము గణాలను గుర్తించండి. ()
అ) భరనభభరవ ఆ) సభరనమయవ ఇ) నజభజజజర ఈ) మసజసతతగ

ii) ఈ క్రింది పరిచిత కవితా పంక్తులను చదివి, అర్థం చేసుకొని, దాని దిగువ ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం గుర్తించి రాయండి.

1.

నగారా మోగిందా
నయాగరా దుమికిందా
నాలుగురోడ్ల కూడలిలో ఏమది ?
అదే, నగరారణ్యహోరు
నరుడి జీవనఘోష
తల్లి ఒడివంటి
పల్లెసీమల్నిదిలి
తరలివచ్చిన పేదరైతులూ
ఇనప్పెట్టెల్లాంటి
ఈ పట్టణాల్లో
ఊపిరాడని మీ బతుకులూ

ప్రశ్నలు :

32. నాలుగు రోడ్లు కలిసే చోటుని ఏమంటారు ?

అ) వీధి

ఆ) కూడలి

ఇ) బాట

ఈ) సందు

()

33. గాలి వీచేటప్పుడు వచ్చే ధ్వనిని ఏమంటారు ?

అ) హోరు

ఆ) ఈదురుగాలి

ఇ) సుడిగాలి

ఈ) పైరగాలి

()

34. పై కవితలో వల్లెటూళ్ళు ఎలాంటివని కవి వర్ణించాడు ?

అ) ఇనప్పెట్టె

ఆ) నయాగరా

ఇ) అమ్మఒడి

ఈ) కూడలి

()

35. 'నగారా' అంటే ?

అ) బాక

ఆ) జలపాతం

ఇ) గంట

ఈ) పెద్ద ధంకా

()

36. "నగారా మోగిందా

నయాగరా దుమికిందా"

ఈ కవితలోని అలంకారం గుర్తించండి.

అ) అంత్యానుప్రాస

ఆ) లాటానుప్రాస

ఇ) వృత్తానుప్రాస

ఈ) రూపకాలంకారం

()

2.

నగరంలో ప్రతిమనిషి
పఠనీయ గ్రంథమే
మరి నీ బతుకు
పేజీలు తిరగేసేదెవరో !
ఉదయమే
బస్సుల్లో రిక్షాల్లో
పేవ్మెంట్లపై విరబూసిన
కాన్వెంటు పువ్వుల సందడి
రాలే చదువుల పుప్పొడి !

ప్రశ్నలు :

32. పై కవితలో నగరంలోని మనిషిని ఎవరితో పోల్చాడు ? ☐
- అ) ఇనప్పెట్టె ఆ) అమ్మఒడి ఇ) పుస్తకం ఈ) అడవి
33. కవితలో “చదువదగిన పుస్తకం లాంటి వాడే” అనే అర్థం కలిగిన పాదం గుర్తించండి. ☐
- అ) పేజీలు తిరగేసేదెవరో ఆ) రాలే చదువుల పుప్పొడి
- ఇ) నగరం అర్థం కాని రసాయనశాల ఈ) ప్రతి మనిషి వరసీయ గ్రంథమే
34. ‘పుప్పొడి’ విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి. ☐
- అ) పూలపొడి ఆ) పూల యొక్క పొడి ఇ) పూల అందలి పొడి ఈ) పూల పైన పొడి
35. క్రింది వానిలో విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయ సమాసాన్ని గుర్తించండి. ☐
- అ) పఠనీయ గ్రంథం ఆ) నగర మహావృక్షం ఇ) చదువుల పుప్పొడి ఈ) పువ్వుల సందడి
36. పై కవితలో కవి పిల్లల్ని వేటితో పోల్చారు ? ☐
- అ) పుప్పొడి ఆ) కాన్వెంట్ ఇ) పువ్వులు ఈ) పేప్‌మెంట్

3. సిటీ అంట్ అన్నీ
 బ్యూటీ బిల్డింగ్‌లు కావు
 అటు భవంతులూ ఇటు పూరిళ్ళూ
 దారిద్ర్యం, సౌభాగ్యం సమాంతర రేఖలు !
 ఇది వెరైటీ సమస్యల మనుష్యుల
 సమ్మేళన కోలాహలం !
 ఎంతచేసినా ఎవరికీ
 తీరిక దక్కదు కోరిక చిక్కదు
 మెర్నూరీ నవ్వులు, పాదరసం నడకలు
 కొందరికి రెండు కాళ్ళు
 రిక్షావాళ్ళకి మూడు కాళ్ళు
 ఉన్నవాళ్ళకి నాలుకాళ్ళు !

ప్రశ్నలు :

32. నగరాలలో ఏవి పక్కపక్కనే సమాంతర రేఖల వలె కనిపిస్తాయి ? ☐
- అ) దాబా, గుడిసె ఆ) దారిద్ర్యం, ఐశ్వర్యం ఇ) ఆడ, మగ ఈ) చిన్న, పెద్ద
33. నగరంలోని మనిషికి దేని కోసం సమయం దొరకదు ? ☐
- అ) కాలక్షేపానికి ఆ) వినోదానికి ఇ) తినడానికి ఈ) విశ్రాంతికి
34. నగరవాసుల గుండెల్లో ఉన్నా పైకి మాత్రం వారు కృత్రిమంగా నవ్వుతారు. ☐
- అ) దుఃఖం ఆ) భార్య ఇ) ప్రేమ ఈ) సుఖం
35. నగరవాసులు దేని కోసం పరుగులు తీస్తారు ? ☐
- అ) పని ఆ) పదవి ఇ) సంపాదన ఈ) నిద్ర
36. ‘పాదరసం నడకలు’ - ఇది ఏ సమాసం ? ☐
- అ) విశేషణ పూర్వపద ఆ) ఉపమాన పూర్వపద ఇ) రూపకం ఈ) పక్షి

4.

నగరంలో అన్నిపక్కలా
సారించాలి మన చూపులు
మహానగరాల రోడ్లకి
మరణం నాలుగువైపులు !
నగరం మహావృక్షంమీద
ఎవరికి వారే ఏకాకి !
నగరం అర్థంకాని రసాయనశాల !
నగరం చిక్కువీడని పద్యవ్యాహం !!

ప్రశ్నలు :

32. ఈ కవితలో అన్ని పక్కలా ఎందుకు చూపులు సారించాలి ?

()

అ) ప్రమాదంలో పడడానికి

ఆ) ప్రమాదాలు తప్పించుకోవడానికి

ఇ) ప్రమాదాలు జరగడానికి

ఈ) బ్రతకడానికి

33. మరణం నాలుగు వైపులు అని కవి అనడంలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటి ?

()

అ) మరణం ఏ దిక్కునైనా రావచ్చు

ఆ) మరణం పై నుండి రావచ్చు

ఇ) మరణం తూర్పు దిక్కున రావచ్చు

ఈ) జననం ఏ దిక్కునైనా రావచ్చు

34. ఈ కవితలో కవి నగరాన్ని దేనితో పోల్చాడు ?

()

అ) పద్యవ్యాహం

ఆ) రసాయనశాల

ఇ) మహావృక్షం

ఈ) పైవన్నీ

35. ఈ కవితను రచించింది ఎవరు ?

()

అ) అలిశెట్టి ప్రభాకర్

ఆ) సామల సదాశివ

ఇ) పాకాల యశోదారెడ్డి

ఈ) దాశరథి కృష్ణమాచార్య

36. ఈ కవిత ఎక్కడి నుండి తీసుకోబడింది ?

()

అ) నగర జీవితం

ఆ) సిటీ లైఫ్

ఇ) పల్లె జీవనం

ఈ) హైదరాబాద్ డైరీ